

HORTEN
KOMMUNE

DIALOGBYGGER

Retningslinjer for medvirkning og brukerretting i Horten kommune

Horten kommune skal styrke dialogen med innbyggerne våre. Vi skal skape større åpenhet og nærhet og engasjere innbyggerne til aktiv innbyggerdeltakelse. Medvirkning er en grunnleggende forutsetning i et lokaldemokrati. Horten kommune skal legge til rette at befolkningen får mulighet til å delta og medvirke til bedre løsninger i lokalsamfunnet og øke kvaliteten på tjenestene. Befolkningens aktive rolle i plan- og beslutningsprosesser fremheves som viktig for å ta vare på felles verdier og grunnleggende levekår i et bærekraftig samfunn. Horten kommune skal sikre at medvirkningen bidrar til et forsvarlig og effektivt planarbeid, tjenesteyting og forvaltning.

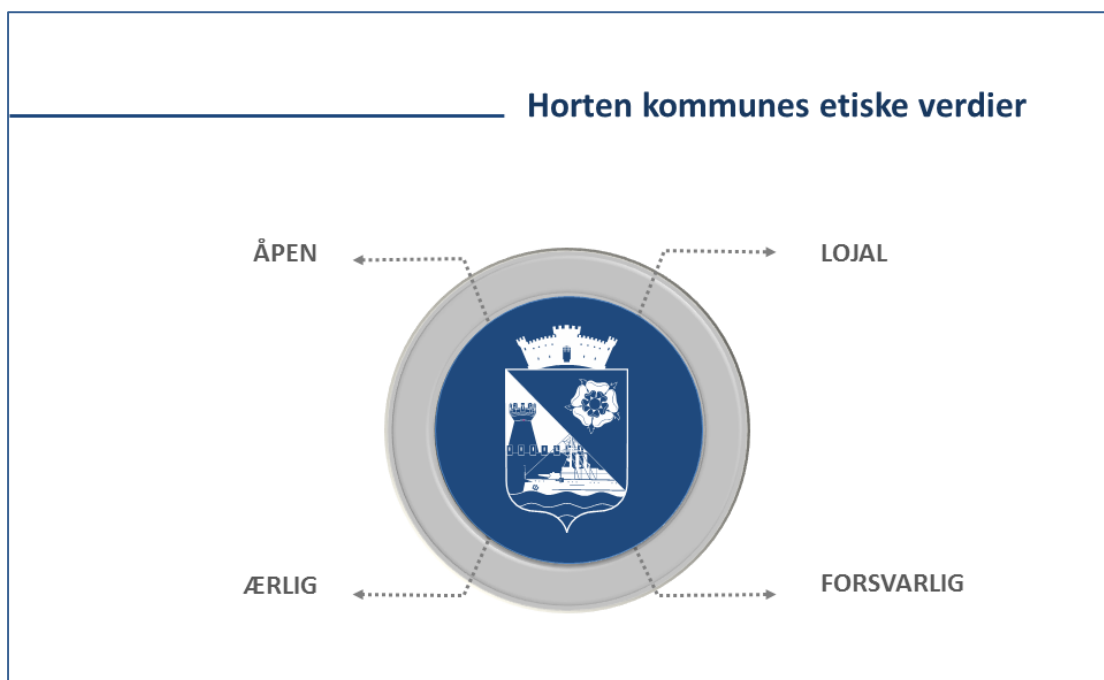
HORTEN KOMMUNE SOM DIALOGBYGGER

Horten kommune skal styrke lokaldemokratiet gjennom å gi innbyggerne våre mulighet for deltakelse og innflytelse både når det gjelder tjenesteyting og samfunnsutvikling. Det er en del av vårt samfunnsoppdrag å fremstå som dialogbygger gjennom å skape større åpenhet, nærhet og medvirkning. Vi ønsker å engasjere til aktiv i utviklingen av lokalsamfunnet. Engasjerte innbyggere som deltar gjennom medvirkningsprosesser både for å øke kvaliteten på tjenestene vi leverer og utvikle samfunnet gjennom planprosesser er avgjørende for at vi skal lykkes med å øke attraktiviteten til Horten kommune.

Horten kommune skal ivareta brukernes rettsikkerhet og iverksette brukerrettede tiltak for å bedre kommunens planprosesser, tjenester og utvikling.

Formål:

- Kommunen legger til rette for deltakelse og innflytelse med klare rammer i kommunens plan- og utviklingsarbeid.
- Kommunen legger til rette for at brukermedvirkning anvendes som virkemiddel for å sikre økt kvalitet, forsvarlige og likeverdige tjenester til innbyggerne.
- Brukermedvirkning og reell innflytelse skal sikres gjennom faste organer og systematisk samarbeid i hele organisasjonen.
- Kommunen utvikler metoder og fornyer gjennom løpende dialog med innbyggere og brukere på individnivå, tjenestenivå og systemnivå
- Kommunen utvikler og forbedrer brukerrettede tiltak innenfor IKT, Internett og digitalisert saksbehandling.

AKTØRER OG NIVÅ I MEDVIRKNINGSPROSESSENE

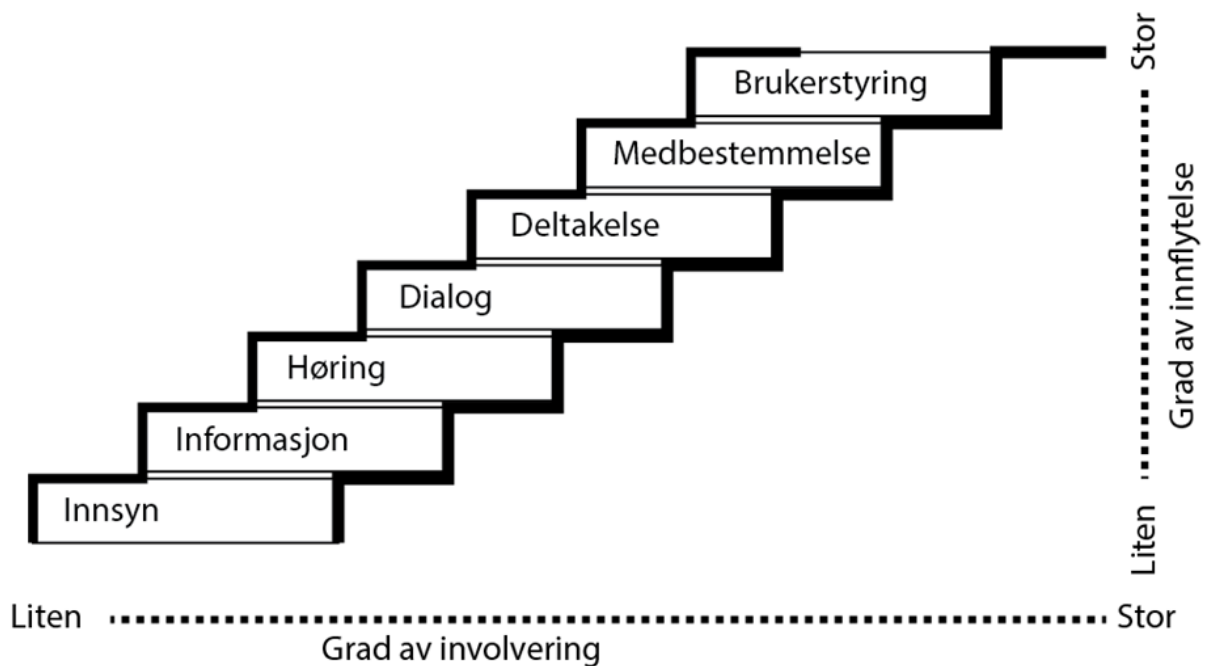
Horten kommune skal sikre at de ulike aktørene som opptrer i medvirkningsprosesser skal ha god innsikt og forståelse for de demokratiske beslutningsprosessene.

Medvirkningsprosesser skal foregå i åpenhet og vi skal tilstrebe at alle har lik tilgang på informasjon både når det gjelder tjenesteyting, saksbehandling og planprosesser.

Medvirkningstrappen

Brukermedvirkning skal være en integrert del i det strategiske og sektorspesifikke arbeidet i Horten kommune. Horten kommune skal forholde seg til ulik grad av innflytelse og involvering basert på type sak og hvor i behandlingen saken er.

Som illustrert i medvirkningstrappen vil ulik grad av involvering bety ulik grad av innflytelse:

Ulike typer saksprosesser gir ulike former for grad av involvering og dermed også innflytelse. Saker må behandles på ulike måter fordi enkelte saker er mer omfattende og krever bredere involvering, mens andre saker krever mer detaljerte og en mer begrenset involvering av innbyggere.

Aktører i medvirkningsprosessen

	Sivilsamfunnet	Representativt valgt organ	Folkevalgt organ
Rolle	<p>Fri og uavhengig</p> <p>Innbyggeraktivitet</p> <p>Ivaretar særinteresser</p> <p>Fellesskaps- og identitetsbyggende</p> <p>Ulik grad av kontakt med Horten kommune</p>	<p>Representerer interesser i lokalsamfunnet</p> <p>Behandler relevante saker og kommer med uttalelser til temaer/saker</p> <p>Tar initiativ til behandling av saker</p>	<p>Folkevalgte forvalter felles interesser</p> <p>Representerer innbyggerne og har en ombudsrolle for befolkningen</p> <p>Øverste organ i kommunen</p> <p>Skal motta innspill og være i dialog med innbyggerne</p>
Eksempler	<p>Frivillige organisasjoner, interesseorganisasjoner</p> <p>Velforeninger, beboere</p> <p>Andre kollektive grupperinger</p> <p>Individ</p>	<p>Eldrerådet</p> <p>Rådet for funksjonshemmede</p> <p>Barnerådet</p> <p>Ungdomsrådet</p> <p>Flyktning -og innvandrerrådet</p> <p>Kommunalt foreldreutvalg</p> <p>Samarbeidsutvalget (SU)</p> <p>Foreldrenes Arbeidsutvalg (FAU)</p> <p>Elevråd</p> <p>Brukerråd/brukermøter</p>	<p>Kommunestyret</p> <p>Formannskap</p> <p>Hovedutvalg</p>

MEDVIRKNING I PLANLEGGING

Horten kommunes planprosesser skal være likeverdige og kunnskapsbaserte for å sikre innflytelse, og bidra til en god utvikling av attraktive lokalsamfunn.

Horten kommune skal legge til rette for allmennhetens deltakelse i alle våre planprosesser (jf. plan og bygningsloven). Hovedmålet for all planlegging skal være å utvikle vårt lokalsamfunn basert på viktige fellesverdier, gode levevilkår for alle grupper og i tråd med prinsippet om bærekraftig utvikling.

En planprosess følger fastsatte prosessregler i plan- og bygningsloven. Før utarbeidelse av et planforslag skal det utarbeides et planprogram som fastsettes gjennom politisk vedtak. Planprogrammet angir hvilke analyser og utredninger som skal utføres og som danner grunnlag for ulike planløsninger.

Medvirkning, analyser og utredninger legger grunnlag for et samlet planforslag med planbeskrivelse, plankart og bestemmelser som legges fram til politisk behandling. Planforslag skal legges ut til offentlig ettersyn og sendes på høring til berørte myndigheter, interesseorganisasjoner og andre interessenter, jf. Pbl § 4-1. Høringer og offentlig ettersyn er på minimum 6 uker. Planforslaget vedtas gjennom politisk behandling når høringsinnspillene er kommentert og planforslaget bearbeidet.

Tabellen viser et forslag til fremdriftsplan og medvirkning en prosess for planprogram:

FREMDRIFTSPLAN FOR PLANPROGRAM			
HVA	Administrasjon	Politikk	Innbyggermedvirkning
Utarbeide og planprogram	X		
Legge ut og planprogram til offentlig ettersyn		X	
Offentlig ettersyn			X
Avklaring med regionale myndigheter	X		
Fastsettelse av og planprogram		X	

Medvirkning i planprosessene i Horten kommune skal:

- Sikre gode løsninger som tar hensyn til alles behov
- Legge til rette for at alle berørte og interesserte aktører kan komme til orde
- Fremme kreativitet og engasjement, og være en arena for demokratisk deltakelse i lokalsamfunn
- Fremskaffe et godt beslutningsgrunnlag

BRUKERMEDVIRKNING

Brukermedvirkning skjer både på individ – og systemnivå. Brukermedvirkning gir brukerne av kommunale tjenester mulighet til å påvirke hvordan Horten kommune gjør jobben som tjenesteproducent. Samtidig får innbyggerne et medansvar for å løse konkrete oppgaver som er viktige i lokalsamfunnet. Brukermedvirkning kan også gi oss viktig kunnskap og innsikt om brukerens hverdag som er et viktig grunnlag for politiske avgjørelser i kommunestyret og andre politiske organ. Det er viktig å være oppmerksomme på at enkelte sterke brukergrupper kan få sterk innflytelse, mens svake brukergrupper blir oversett.

Brukermedvirkning gir innbyggerne flere kanaler for å påvirke den kommunale tjenesteproduksjonen. Lokaldemokratiet styrkes og utvides når innbyggerne lærer mer om generell demokratisk deltakelse. Brukermedvirkning skal sikre at Horten kommune får med innbyggere som ellers ikke viser aktiv interesse for lokalpolitikk og fanger opp grupper som er svakt representert blant folkevalgte.

Horten kommune skal sikre brukermedvirkning gjennom:

- God informasjon *til* og kommunikasjon *med* brukeren
- God dialog med lyttende holdning
- Avklaring av forventninger gjennom tjenestebeskrivelser og i praksis
- Systematisk arbeid med brukerreting og brukerdialog

Horten kommune skal videreutvikle og styrke brukermedvirkningen:

- Årlig bruk av brukerundersøkelser, inkludert innbyggerundersøkelser
- Se på flere muligheter for brukerpanel og brukermøter
- Styrke individuell involvering i utformingen av tjenesten
- Vurdere økt bruk av friere brukervalg der dette kan være aktuelt.
- Videreutvikle kommunikasjonskanaler i møte med brukeren

PRAKTISERING AV MEDVIRKNING

Horten kommune skal etterleve følgende prinsipper i medvirkning:

- Brukermedvirkning (individ- og systemnivå) skal være integrert i daglig arbeid både i møte med brukeren direkte og pårørende/foresatte
- Etablere kontaktpunkt/-personer i møte med brukere av våre tjenester
- Samarbeid med frivillig sektor, bygge partnerskap mellom ulike aktører i samfunnet og videreutvikle eksisterende strukturer og arenaer for kommunikasjon.
- Alle kommunalområdene gjennomfører brukerundersøkelser rettet mot innbyggere og/eller brukere av tjenestene minst annet hvert år.
- Nettsidene til kommunen gir alltid oppdatert og korrekt informasjon til innbyggerne og tilrettelegges for dialog med innbyggerne.
- Rådhusstorget har kompetanse for å formidle, henvise, gi råd og veiledning om kommunens tjenestetilbud og ulike prosesser.
- Fortløpende evaluering og forbedring av medvirkningsarbeidet

REFERANSER

- Kommunelovens bestemmelser, lov om offentlighet i forvaltningen, plan og bygningsloven, forvaltningsloven og en rekke særlover
- [Brukerretting og brukermedvirkning i lover og regelverk \(DIFI\)](#)
- Veileder for brukerretting og brukermedvirkning (FAD & Difi)
- God prosess (KS)
- Styringssystem og møtestruktur